

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Предмет: Извештај Комисије за избор редовног или ванредног професора за ужу научну област Практично богословље, предмет: Литургика

Одлуком Изборног и Научно-наставног већа Православног богословског факултета Универзитета у Београду бр. 02-155/2, од 26.03.2012. године, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима за избор **ванредног или редовног професора** за ужу научну област **Практично богословље, предмет Литургика** са пуним радним временом, а по конкурс у објављеном удневном листу „Данас“ додатак „Послови“, број 456 дана 14.03.2012. године. Проучивши приспелу документацију и прилоге, имамо част и задовољство да Изборном и Научно-наставном већу Православног богословског факултета у Београду поднесемо следећи **извештај**.

На расписани конкурс пријавио се један кандидат: **др Ненад Милошевић**, ванредни професор Литургије на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

Др Ненад Милошевић рођен је 13. августа 1961. године у Лесковцу. По завршеној средњој школи у Тивту, уписао је Богословски факултет у Београду, где је 1987. године дипломирао. Исте године уписао је постдипломске студије на Аристотеловом универзитету у Солуну на Групи за практично богословље, које је успешно завршио 1990. године са правом израде докторског рада. Докторску дисертацију под насловом „*Божанствена Евхаристија као центар богослужења – веза светих тајни са Божанственом Евхаристијом*“ одбранио је у децембру 1994. године на Теолошком факултету у Солуну оценом *одличан*.

Године 1996. изабран је за доцента на Катедри за канонско право на Православном богословском факултету, а 2002. године за ванредног професора на Катедри за литургику. У исто звање реизабран је 2007. године. У периоду 1996-2006. године предавао је Литургику и Канонско право као хонорарни предавач на Богословском факултету Универзитета у Новом Сарајеву у Фочи. У раздобљу од 2007. до 2011. године, био је ангажован на основним студијама Католичког богословног факултета Свеучилишта у Загребу у својству хонорарног предавача, а од 2012. године на послиједипломским свеучилишним студијама.

Представљао је Српску православну цркву у Светском савету цркава од 1997. до 2006. године. Члан је Међународног друштва за Оријенталну литургију (Society of Oriental Liturgy). Био је учесник на пројекту European Studies on Religion and State Interaction (тематска мрежа EuReSISNet). Члан је комисије Светог архијерејског синода за уређење ентеријера храма Светог Саве на Врачару, комисије Светог Синода СПЦ за измену Устава СПЦ (у том својству, а у сарадњи са Богословским факултетом, учествовао је у организовању панел расправе најистакнутијих домаћих стручњака из области права и теологије 2002. године и узео активно учешће у расправама). Члан је Комисије Светог архијерејског синода за преводбогослужбених књига. Учествовао је у организовању међународног научног симпозиона *Проблематика савременог црквеног законодавства* 2003. године на ПБФ. Остварио је учешће и у више домаћих и међународних научних скупова. Тренутно је један од носилаца пројекта „Српска теологија у двадесетом веку: фундаменталне претпоставке теолошких дисциплина у европском контексту – историјска и савремена перспектива“ Православног богословског факултета Универзитета у Београду, који се остварује уз подршку Министарства науке Републике Србије. Рецензент је и уредник више књига. Члан је уређивачког одбора „Велике Православне Хришћанске Енциклопедије“ (Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἐγκυκλοπαίδεια).

Поред основног предмета Литургије, др Ненад Милошевић предаје и изборни предмет Увод у Литургику на основним студијама Православног богословског факултета, који је намењен студентима који, углавном, претходно нису завршили средњу богословску школу. С тим у вези, др Ненад Милошевић је, уз претходно извршену селекцију садржаја наставе, разрадио адекватан приступ и методе рада како би студенти стекли неопходно знање за потоње слушање предмета Литургије. На мастер студијама предаје предмет Светотајинско богословље, а на докторским предмет Телетургије.

У свом педагошком раду др Ненад Милошевић постиже запажене резултате. Он добија претежно високе оцене у поступку студентске евалуације педагошког рада наставника од 2005. године: 4,77; 4,27; 4,42; 4,87; 3,82; 4,42; 4,78. Посебно су запажени недељни литургијски семинари које организује др Милошевић, а који имају за циљ да, путем практичне реконструкције богослужења различитих литургијских форми разних епоха, студенте упознају са целокупним литургијским предањем Хришћанске Цркве. Два пута је био члан комисије за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације, девет пута за преглед, оцену и одбрану магистарских радова, пет пута ментор магистарске тезе, док је током последње три године био 32 пута ментор завршних и дипломских радова. Такође, треба напоменути да је ментор за израду 2 докторске тезе, а на докторским студијама ментор за 6 теза.

У периоду од последњег избора у звање ванредног професора, др Ненад Милошевић је објавио неколико монографија и већи број радова у часописима и зборницима међународног и националног значаја.

Ужа подручја научног интересовања др Ненада Милошевића јесу: историја богослужења, телетургије, светотајинско и литургијско богословље.

О овоме убедљиво сведочи библиографија његових радова, где најпре наводимо радове објављене пре избора у звање ванредног професора:

А Научне монографије:

1. *Η ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΩΣ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ*, издање: Παναγιώτη Σ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 2002, 205, 2008. стр. 330. ISBN: 960-242-228-9.

Б. Практикуми за наставу литургијских дисциплина:

2. „Последовање тритекти или треће-шестог (часа)”, изд. Православни богословски факултет, Београд 2005. стр.57.
3. „Последовање панихиде”, изд. Православни богословски факултет, Београд 2005, стр. 45.

В. Објављени научни радови:

4. „Евхаристијски карактер заупокојених служби”, *Теолошки погледи*, 1-4, Београд (1998), 49-57.

1. „Епархија Црногорско-приморска у контексту аутокефалног устројства цркава”, зборник *Слово о Црној Гори Узданици Јужног Српства*, Подгорица 2001, 147-162.

5. „Римска литургија”, *Богословље*, свеска 1. XLVI(LX), Београд (2002), 19-37.

6. „Ὁ εὐχαριστιακὸς χαρακτήρας τῶν περὶ τῶν κεκοιμημένων ἀκολουθιῶν”, *Ἀναλόγιον*, свеска 3, Κοζάνη 2002, 103-111.

7. „Последовање тритекти или треће-шестог (часа)”, у: *Богословље*, свеска 2, XLVII(LXI), Београд (2002), 69-89.

8. „Последовање панихиде”, у: *Богословље*, свеска 1-2, XLVIII (LXII), Београд (2003), 25-40.

9. „Света тајна исповести и покајања”, *Беседа*, свеска 6, Нови Сад (2004), 111-118.

10. „*Serbian anthology of repentance*“, у: V. Vukashinovich (ed.), *Serbian liturgical Anthology*. Искон бр. 8, Врање (2005), 38-39.

11. „Евхаристијско богословље Светога Игнатија Богоносца на примеру свете тајне брака“, у: *Видослов*, свеска 42, Требиње (2007), стр. 109-114.

Г. Прикази:

12. „Типик Георгија Риге“, у: *Беседа*, свеска 6, Нови Сад (2004), 167-170.

13. „Др Недељко Гргуревић: Увод у православну литургику; Евхаристија као жртва“, у: *Богословље*, свеска 1-2, LXIV, Београд (2005), 185-186.

Д. Преводи:

14. *Панајотис Христу*, Учешће византинаца у формирању европске културе, у: *Теолошки погледи* 1-4, (1996), 15-23.

15. Унија, метод за васпостављање јединства који припада прошлости, и нова трагања за потпуним општењем, у: *Гласник*, Бр. 5, мај 1977, стр 80-83.

16. *Митрополит Јован Зизијулас*, Евхаристија и Царство Божије, *Беседа*, књ. 6, Нови Сад (2004), 5-40.

Е. Рецензије:

Др Ненад Милошевић је био рецензент већем броју књига из области литургије, канонскога права и других богословских дисциплина.

У даљем излагању понудићемо валоризацију радова објављених у периоду након последњег избора у звање ванредног професора (бодована вредност ових радова исказана је у Табели научне компетентности и у Датотеци уз тачку 3 сажетка), а у закључку ћемо настојати да представимо општу оцену његовог укупног стваралаштва.

Уколико се сагледа временски период од последњег избора у звање ванредног професора, др Ненад Милошевић је објавио четири монографије и више научних и стручних радова. Комисија је анализирао, проучавала и вредновала следеће радове:

А. Монографске публикациије

Књиге:

1. *МОЛИТВОСЛОВ. ИСТОРИЈСКО-ТЕЛЕТУРГИЧКИ РАЗВОЈ ПОСЛЕДОВАЊА*

Ово дело треба, првенствено, бити оцењено као ауторов ванредни допринос литургичкој науци на нашем језику. С обзиром да, на овдашњим просторима, бројна питања, како на плану „слова“, тако и у погледу „духа“ богослужења, тек изискују веродостојне и суштинске одговоре, ауторова историјско-телетургијска појашњења последовања парохискога типика, која чине везивну грађу Молитвослова (Евхологија), износе на светлост дана бројна и драгоцен гледишта.

У првome поглављу књиге, минуциозно и прегледно је описан историјско-телетургијски развој свете тајне крштења и миропомазана, уз прецизно и утемељено излагање схемâ њенога последовања кроз историју. Треба истаћи да је, том приликом, консултована, готово целокупна, изворна грађа, као и да је пажљиво анализирана савремена пракса свете тајне крштења и миропомазана.

Садржину другoга поглавља чини сагледавање историјско-телетургијског развоја свете тајне брака, уз напомену да је аутор, овом приликом, применио приступ као на примеру свете тајне крштења и миропомазана. Подробна анализа савремене праксе свете тајне брака закључује ово поглавље.

Непосредно пре почетка трећег поглавља, аутор је концизно изложио историјско-телетургијски развој последовања азматскога типика, додајући томе таблице: антифона парохискога типика, редоследа дневних антифона, редоследа дневних Псалама, припева на дневним антифонима, припева псалама, дневних кекрагарија и Псалама на осмом антифону на празнике. У сâмоме трећем поглављу, аутор је најпре приступио тематици историјског и телетургијског уобличавања азматског вечерња, изложивши, тим поводом, схему последовања из периода 4-5. век, али и из временског раздобља 11-15.век. На сâмоме крају, представљен је целокупан поредак азматског вечерња (прве суботе).

Четврто поглавље посвећено је проблематици азматског јутрења, при чему је аутор спровео у дело приступ идентичан као у случају азматског вечерња. Поменуто поглавље закључује поредак азматског јутрења у понедељак прве седмице, као и последовање Недељнога азматског јутрења.

У петоме поглављу, предмет истраживања аутора је последовање тритекти или трећешестог (часа). После неизоставне историјско-телетургијске анализе развоја овога последовања, предочен је сам чин тритекти (Трећешести) који бива у Свету четрдесетницу, са додатком израђеним на основу одредаба Типика Велике Христове Цркве константинопољске, везано за поредак антифонских припева у дотичном периоду.

Шесто поглавље обухвата тематику последовања панихиде, где аутор не одступа од устаљенога приступа, присутнога у случају последовања тритекти. Завршетак поглавља огледа се у изложењу поретка панихиде Прве седмице поста.

Сходно наведеноме, садржина целокупне књиге недвосмислено показује ауторову намеру да, путем преиспитивања и реконструкције последовања парохијскога типика као темеља настанка Евхологија, уз истовремено превођење изворних текстова са старог грчког језика, отвори ново поглавље у поимању савремених, теоретско-практичних аспеката богослужбенога живота на Истоку, како би занемарени, али изузетно витални и изграђујући парохијски типик, био од кључне помоћи у даљем обогаћивању „словесне службе“ народа Божијег.

2. *TO CHRIST AND THE CHURCH*, Los Angeles: Sebastian Press, 2012., 239 стр.
ISBN 978-19367730-5-3. **М 12-10**

Предмет ауторовог истраживања је светотајински живот Православне Цркве, чији је извор, печат и крајњи циљ – Божанствена Евхаристија *parexcellence* Тајна Тела Христовог. Насупрот уобичајеном начину посматрања Светајне Цркве као „једне у низу седам светих тајни“, садржина овога дела показује да дуговековно богослужбено предање „словом“ и „духом“ недвосмислено сведочи управо супротно. Наиме, природни завршетак или испуњење сваке свете тајне и свештенога обреда бива у „свадбеној вечери Јагњетовој“. Треба истаћи да је ауторово проучавање назначене тематике засновано на подробној анализи, не само бројних релевантних светоотачких и богословских сведочанстава, него, пре свега, великога броја одговарајућих рукописних Евхологија на грчком језику, у временском распону од 8. до 16. века.

Прво поглавље рада посвећено је проучавању односа свете тајне крштења и миропомазанја и Свете Литургије, при чему је, најпре, обухваћен његов историјско-телетургијски развој у периоду до 8. века, док је истраживање дотичне тематике, у раздобљу од 8. до 15. века, спроведено у дело захваљујући консултовању рукописних Молитвослова. Поменуто поглавље закључују ауторова телетургијска решења у погледу савршавања свете тајне крштења и миропомазанја у оквиру Литургије, што има за циљ повратак древној литургијској пракси увођења новокрштених у Цркву.

У другој поглављу, аутор преиспитује проблематику богослужбенога односа свете тајне брака и Божанствене Евхаристије, користећи идентичан приступ као у претходноме случају, уз неизоставно излагање конструктивних предлога на плану враћања савршавања свете тајне брака унутар Литургије.

Треће поглавље одликује се истраживањем свезе свете тајне јелеосвећења и Евхаристије, при чему је, као и раније, примењен устаљени приступ, чему следи ауторово иновативно, телетургијско виђење места и времена служења наведене свете тајне у саставу „службе народа Божијег“.

У четвртој поглављу, посматрано кроз призму односа, са једне стране, свете тајне свештенства, тајне освећења мира, тајне освећења цркве (храма), тајне монашкога пострига, тајне водоосвећења и заупокојених последовања, и Свете Литургије, са друге стране, очигледно је да аутор наставља да следи, раније описани, приступ. У складу са

тим, он не пропушта да предочи могуће телетургијске начине уграђивања појединих последовања у „време и простор“ Светајне Цркве.

Пето поглавље представља природни наставак претходне садржине књиге, будући да се аутор, најпре, враћа теми односа свете тајне брака и Евхаристије, уз осврт на феномен последовања другог брака, да би, напослетку, била отворена нова тема – повезаност свете тајне исповести и покајања и Литургије. Генерално посматрано, основна нит књиге, у оба случаја, остаје видљива и непрекинута, а то је евхаристиоцентрично тумачење светотајинскога живота Цркве Божије.

У шестоме, завршном поглављу помињане књиге, аутор употпуњује раније предочене аспекте који се тичу нераскидивости односа свете тајне крштења и миропомазања и свете тајне брака са Божанственом Евхаристијом, али, истовремено, и прониче у хеортолошке перспективе Светајне Цркве.

Уопште узев, аутор је овим делом, на својеврстан начин, не само објединио и оригинално појаснио историјске, телетургијске и литургијско-богословске перспективе односа светих тајни и свештених обреда и Свете Литургије, него је и допринео стварању чврстога темеља за напредовање потоњих генерација у разумевању богослужбене теорије и праксе Источне Цркве.

3. *У ДУХУ И ИСТИНИ*. Београд: Институт за теолошка истраживања, Београд 2012., 149. стр. ISBN 978-86-7405-097-2. **М 42-5**

Ова књига представља збирку ауторових текстова на литургичке и црквеноправне теме. Подељена је у четири поглавља: 1. Света тајна Евхаристије – Светајна Цркве, 2. Допринос развоју литургије код Срба, 3. Две сродне литургијске форме, и 4. Савремена канонска проблематика.

4. *ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ*. Θεσσαλονίκη, издање: Παναγιώτη Σ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012, 191 стр. ISBN 978-960-242-496-4. **М 12-10**

Ову књигу на грчком језику објавила је реномирана издавачка кућа у Солуну „Pournaras“, а на препоруку Катедре за литургику на Теолошком факултету Аристотеловог Универзитета. Др Ненад Милошевић, који је, по оцени писца предговора и рецензента књиге, проф. Др П. Скалциса, „познавалац грчког језика и одличан литургичар“, овој књизи објављује седам текстова који представљају „плод његовог научног интересовања и истарживачке заокупљености“. Пет текстова одликују се литургичком тематиком, будући да продубљују историјски и теолошки однос Евхаристије, хеортологиона и црквених тајни, док је садржина последња два текста канонско-правне природе. Овим делом, по оцени рецензента, аутор наставља истраживање на пољу односа богослужења и црквених канона, а што се амбициозно негује на Теолошком факултету у Солуну. Нарочити допринос овог дела је у оригиналном поимању и ширем посматрању евхаристијских димензија светих тајни и других црквених последовања, али и свештених канона.

Б.Научни и стручни радови:

1. „Протојереј Лазар Мирковић као литургичар”, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 1, Београд 2007, 29-37. **М 45-1,5**

У овом тексту аутор излаже критичку оцену научног рада најчувенијег српског литургичара др Лазара Мирковића.

2. „Τὸ ἱερὸ μυστήριον τῇ ζῆζομολογήσεως καὶ τῆς μεθανοίας”, у тематском зборнику: *ΓηθόσυνονΣέβασμα*, том 2, Θεσσαλονίκη 2012, 122-137. **М 14-4**

У овом делу се, на основу древних теолошких списа и потоње рукописне грађе, истражује порекло и развој тајне исповести и покајања. Аутор доказује да се ова света тајна првобитно састојала из две фазе, исповести, а потом покајања, као и да се начин њеног савршавања битно разликовао од данашњег. Овај рад даје веома значајан допринос разумевању, а самим тим и примени једне од најважнијих тајни хришћанског живљења.

3. „Епископ др Сава Вуковић као литургичар”, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 2, Београд 2007, 129-133. **М 45-1,5**

У овом тексту аутор даје критичку оцену научног рада познатог српског јерарха и литургичара др Саве Вуковића, Епископа шумадијског.

4. „О начину савршавања светих тајни”, у: *Богословље*, свеска 1, LXVII, Београд (2008), 32-42. **М 52 -2**

5. „Допринос архимандрита Јустина Поповића унапређењу литургијске свести код Срба”, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 3, Београд 2008, 47-53. **М 45-1,5**

Аутор у овом тексту излаже критичку оцену научног рада највећег српског теолога свих времена, и новог светитеља српског, архимандрита др Јустина Поповића. Аутор, тим поводом, истиче његов огроман допринос развоју литургијске свести, као и духовне и литургијске обнове српскога народа.

6. „Ἡ εὐχαριστιακὴ θεολογία τοῦ Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου ἐφαρμοσμένης τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου”, у: *Γρηγόριος Ὁ Παλαμῆς*, свеска 827, Μάρτιος-Ἀπρίλιος 2009, 155-160. **М 23-4**
Изводећи синтезу евхаристијског богословља Игнатија Антиохијског, аутор доказује нераскидиву везаност тајне брака за Тајну Евхаристије.

7. „(X)еортолошка перспектива Свете Евхаристије”, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 5, Београд 2010, 145-150. **М 45-1,5**
Циљ овог рада је предочавање неопходности истицања хеортолошке димензије Свете Литургије, као и евхаристијског карактера прослављања празника у Цркви.

8. „Ἡ εὐχαριστιακὴ συγκρότηση τῶν μυστηρίων”, реферат са међународног научног скупа у Волосу – Грчка, 2008. године, објављен у целисти у: *Θεολογία*, τεῦχος 4, Ὀκτώβριος – Δεκέμβριος 2009, 123-136. **М 22-5**
На примеру тајни крштења и брака аутор жели указати на опасност стриктне примене акривијског савршавања светих тајни. Он заступа мишљење о неопходности обезбеђивања неизоставног духовног амбијента, који би омогућио њихово исправније савршавање. Овај рад открива веома значајне смернице савршитељима светих тајни у времену изражене литургијске обнове у нашем народу.

9. „Литургија светог Апостола Петра”, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 6, Београд 2010, 17-26. **М 45-1,5**
У овом раду аутор расправља о пореклу и форми ове специфичне хибридне Литургије, која ни данас, као и у прошлости, није престала да изазива недоумице међу литургичарима и црквеним историчарима. Такође, аутор приређује и сам текст Литургије који преводи из старог грчког рукописа.

10. „Проблематика постојеће аколутије за другобрачне и (не)могућност устројавања посебне аколутије за мешовити брак“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку*, књ. 7, Београд 2010, 19-26; **М 45-1,5**
Осврћући се на савремени литургијско-канонски проблем другог и мешовитог брака, аутор, уз помоћ снажне богословске и канонске аргументације, оспорава могућност црквеног склапања таквих бракова. Позивајући се на искуство Цркве, он види решење проблема уз комбиновану примену црквене акривије и икономије.

11. „Ἐωρθολογικὴ θεώρηση τῆς Θεῆας Εὐχαριστίας“, у: *Θεολογία*, τόμος 81, τεῦχος 2^ο, Ἀπρίλιος – Ἰούνιος 2010, 299-307. **М 22-5**

Указујући на универзални карактер Свете Евхаристије, аутор у овом раду истиче изражену тематику Васкрсења и Вазнесења Христовог у Светој Литургији. Само таквим поимањем Литургије празници, прецизније речено Васкрс и Спасовдан, а онда и сви остали празници, имају свој пун еортолошки смисао.

12. „Црквена аутокефалија под призмом устројства и организације Цркве“, у: Б. Шијаковић (уред.), Српска теологија у двадесетом веку, књ. 9, Београд 2011, 199-208. **М 45-1,5**

У овом раду аутор настоји да вреднује савремени феномен аутокефалног уређења цркава на основу првобитног устројства Цркве. Он доводи под знак питања каноничност савременог устројства тринаест аутокефалних цркава и указује на неопходност њихове верификације на будућем Свеправославном или Васељенском сабору.

13. „Περὶ τέλεσης δεύτερου ἢ μικτοῦ γάμου με ἐκκλησιαστικῇ τελετῇ“, у: *Θεολογία*, τόμος 82, τεύχος 3^ο, 2011, 123-134. **М 22-5**

У овом раду аутор доказује немогућност неканонских савршавања бракова, али, уз уважавање околности који у Грчкој нужно постоје услед доскорашње обавезности црквеног брака, и истиче предност грађанског брака, као предуслова црквеном.

14. „Church Autocephaly as Seen Through the Prism of Church Structure and Church Organization“, реферат са међународног симпозиона у Catanzaro – Италија, 2010.године, објављен у зборнику: *Il ristabilimento delle province ecclesiastiche previo alla questione di un protos universale per tutta la Chiesa?*, Catanzaro 2012, 72-83. **М 14-4**

Темељећи своје истраживање на светописамским сведочанствима, аутор расправља проблематику устројства прве Јерусалимске Цркве, на основу које се развија потоња организација помесних Цркава. Рад представља значајан увод у актуелну расправу питања примата у Цркви и наговештава неопходни правац даљег разматрања ове веома деликатне проблематике, која, узгред речено, оптерећује црквени дијалог већ више столећа.

15. „Типик – на размеђу литургијског идеализма и реализма“, у: Б. Шијаковић (уред.), Српска теологија у двадесетом веку, књ. 10, Београд 2011, 45-56. **М 45-1,5**

Аутор се у овом раду бави савременим проблемом нефункционалности последовања дневног круга богослужења у парохија. Указујући на разлоге који су довели до актуелног стања, он настоји да изнађе излаз из зачараног круга, истичући неопходност поновног устројавања дневних богослужења и упућивања верника на смисао и значај литургијског времена.

16. „Πρόλογος ἐκδόσεων”, у монографији: Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου Χ. Χρυσοστόμου, *Τὸ χρώμα τῶν ἱερῶν ἀμφίων, ἀπὸ τῆς δυτικῆς αἰσθητικῆς στὴ ρωσικὴ λειτουργικὴ παράδοση*, Θεσσαλονίκη 2011. 9-12. **М 14-4**

17. „Азматска Литургија Пређеосвећених дарова“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: фундаменталне претпоставке теолошких дисциплина у европском контексту*, Београд 20012, стр. 10. **М 45-1,5**

У овом раду, темељећи се на рукописном предању древних грчких рукописа, аутор је реконструисао и представио забораву препуштену, још од 15. века, парохијску форму Литургије Пређеосвећених Дарова.

Квантитативна валоризација научних резултата:

Према Критеријумима научне компетентности, др Ненад Милошевић остварио је у периоду након избора у звање ванредног професора укупно 78,5 бодова из категорија релевантних за избор у звање редовног професора, што ћемо овде и табеларно изразити (категоризација радова уз њихов библиографски опис даје се у Додатку уз тачку 3 Сажетка, који представља прилог овом Извештају).

Врста научног резултата	Минимална вредност коефицијента компетентности (редовни професор)	Квантитативно исказани резултати др Ненада Милошевића
М10+М20+М31-33+М41-45+М50+М60	46,67	М 12: 2x10=20 М14: 3x4=12 М22: 3x5=15 М23: 1x4=4 М 41: 1x7=7 М 42: 1x5=5 М45: 9x1,5= 13,5 М52: 1x2= 2 УКУПНО: 78,5
од тога М11-12+М21-24+М41-43+М50	36	М 12: 2x10=20 М14: 3x4=12 М22: 3x5=15 М23: 1x4=4 М 41: 1x7=7 М 42: 1x5=5 М52: 1x2= 2

		УКУПНО: 65
И M10+M20+M41-42+M51	26,67	M 12: 2x10=20 M14: 3x4=12 M22: 3x5=15 M23: 1x4=4 M 41: 1x7=7 M 42: 1x5=5 УКУПНО: 63

У целини посматрано, др Ненад Милошевић је својим научним стваралаштвом учинио изузетно значајан напредак у литургијским истраживањима, нарочито на пољима историје богослужења и телетургије. У области литургијске науке он је увелико запажен стручњак, како у нашој српској, тако и у другим православним срединама, с обзиром на чињеницу да, у свом истраживачком раду, представља резултате који превазилазе границе нашег језичког подручја. Сва истраживања др Ненада Милошевића поуздано су теоријско-методолошки заснована на литургијско-теолошким изворима и снадбевена су богатом научном грађом.

Мишљење и предлог Комисије: Пошто је пажљиво прегледала конкурсни материјал, Комисија је утврдила да др Ненад Милошевић, као што смо показали у аналитичком делу реферата, **поседује највиши степен научних и педагошких квалификација** у области и на предмету за који се бира (имамо у виду квалитет и научну новину његовог рада, искуство у високошколској настави литургије у њеном препаративном, оперативном и евалуационом аспект, као и свеукупни допринос развоју литургије). Такође, треба истаћи да он испуњава све законске предуслове за избор у звање редовног професора:

неколико монографија који утичу на развој научне мисли у одговарајућој области објављених од стране реномираних страних и домаћих издавачких кућа,

већи број научних радова објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама,

већи број научних радова и саопштења изнетих на међународним или домаћим научним скуповима,

као и остварене резултате у развоју наставе на факултету на коме је запослен.

На основу изложеног, Комисија сматра да су се стекли сви услови из Закона о високом образовању (Службени гласник РС, бр. 76/05, 97/2008 и 44/2010),

Правилника о начину и поступку стицања звања наставника на Универзитету у Београду (Гласник Универзитета у Београду бр. 127 од 30. Маја 2011) да се **др Ненад Милошевић**, ванредни професор Православног богословског факултета Универзитета у Београду изабере у звање **редовног професора** по конкурс у објављеном у Огласним новинама Националне службе за запошљавање „Послови“, број 456 од 14.03.2012. године, па се стога с поверењем и особитим поштовањем обраћа Изборном већу Православног богословског факултета у Београду са предлогом да **прихвати извештај Комисије и упути предлог Стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду за избор ван. проф. др Ненада Милошевића у звање редовног професора за ужу научну област Практично богословље, предмет Литургика**, са пуним радним временом на том Факултету.

У Београду, 2.4.2012.

КОМИСИЈА:

Др Иринеј Буловић, ред. проф.
Православни Богословски факултет
Универзитета у Београду
(ужа научна област - Библистика)

Др Радован Биговић, ред. проф.
Православни Богословски факултет
Универзитета у Београду
(ужа научна област - Систематско богословље)

Др Амфилохије Радовић, ред. проф.
у пензији
Православни Богословски факултет
Универзитета у Београду
(ужа научна област - Практично богословље)

ДОДАТАК УЗ ТАЧКУ 3. САЖЕТКА (образац 4)

Квантитативно исказани научни резултати за избор у звање редовног професора према критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

Др Ненад Милошевић

БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА Др НЕНАДА МИЛОШЕВИЋА

А. Књиге:

1. *МОЛИТВОСЛОВ. ИСТОРИЈСКО-ТЕЛЕТУРГИЧКИ РАЗВОЈ ПОСЛЕДОВАЊА ПАРОХИЈСКОГ ТИПИКА*. Београд: Институт за теолошка истраживања, Београд 2012, 274. стр. ISBN 978-86-7405-114-6. **М 41-7**
2. *TO CHRIST AND THE CHURCH*, Los Angeles: Sebastian Press, 2012., 239 стр. ISBN 978-19367730-5-3. **М 12-10**
3. *У ДУХУ И ИСТИНИ*. Београд: Институт за теолошка истраживања, Београд 2012., 149. стр. ISBN 978-86-7405-097-2. **М 42-5**
4. *ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ*. Θεσσαλονίκη: Έκδοσεις Παναγιώτη Σ. Πουρναρά, 2012, 191 стр. ISBN 978-960-242-496-4. **М 12-10**

Б. Научни и стручни радови:

5. „Протојереј Лазар Мирковић као литургичар”, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 1, Београд 2007, 29-37. **М 45-1,5**
6. „Τὸ ἱερὸ μυστήριον τῆς ἑξομολογήσεως καὶ τῆς μεθανοίας”, у тематском зборнику: *Ἀντίδωρο*, том 2, Θεσσαλονίκη, 2012, 122-137. **М 14-4**

7. „Епископ др Сава Вуковић као литургичар“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 2, Београд 2007, 129-133. **М 45-1,5**
8. „О начину савршавања светих тајни“, *Богословље*, свеска 1, LXVII, Београд (2008), 32-42. **М52-2**
9. „Допринос архимандрита Јустина Поповића унапређењу литургијске свести код Срба“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 3, Београд 2008, 47-53. **М 45-1,5**
10. „Ἡ εὐχαριστιακὴ θεολογία τοῦ Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου ἐφαρμοσμένη στὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου“, у: *Γρηγόριος ὁ Παλαμῆς*, свеска 827, Μάρτιος-Ἀπρίλιος 2009, 155-160. **М 23-4**
11. „(Х)еортолошка перспектива Свете Евхаристије“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 5, Београд 2010, 145-150. **М 45-1,5**
12. „Ἡ εὐχαριστιακὴ συγκρότηση τῶν μυστηρίων“, у: *Θεολογία*, τεῦχος 4, Ὀκτώβριος – Δεκέμβριος 2009, 123-136. **М 22-5**
13. „Литургија светог Апостола Петра“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 6, Београд 2010, 17-26. **М 45-1,5**
14. „Проблематика постојеће аколутије за другобрачне и (не)могућност устројавања посебне аколутије за мешовити брак“, Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку*, књ. 7, Београд 2010, 19-26; **М 45-1,5**.
15. „Ἐωρθολογικὴ θεώρηση τῆς Θεϊαs Εὐχαριστίας“, у: *Θεολογία*, τόμος 81, τεῦχος 2^ο, Ἀπρίλιος – Ἰούνιος 2010, 299-307. **М22-5**
16. „Περὶ τέλεσης δεύτερου ἢ μεικτοῦ γάμου μὲ ἐκκλησιαστικὴν τελετή“, у: *Θεολογία*, τόμος 82, τεῦχος 3^ο, 2011, 123-134. **М 22-5**
17. „Church Autocephaly as Seen Through the Prism of Church Structure and Church Organization“, у зборнику: *Il ristabilimento delle province ecclesiastiche previo alla questione di un protos universal pertuttala Chiesa?*, Catanzaro 2012, 72- 83. **М14-4**

18. „Црквена аутокефалија под призмом устројства и организације Цркве“, Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку*, књ. 9, Београд 2011, 199-208. **М 45-1,5**
19. „Типик – на размеђу литургијског идеализма и реализма“, Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку*, књ.11, Београд 2011, 45-56. **М 45-1,5**
20. “Πρόλογος ἐκδόσεων”, у монографији: Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου Χ. Χρυσοστόμου, *Τὸ χρώμα τῶν ἐρῶν ἀμφίων, ἀπὸ τῆς δυτικῆς αἰσθητικῆς στὴ ρωσικὴ λειτουργικὴ παράδοση*, Θεσσαλονίκη 2011. 9-13. **М14-4**
21. „Азматска Литургија Пређеосвећених дарова“, у: Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: фундаменталне претпоставке теолошких дисциплина у европском контексту*, Београд 2012, стр. 45-56. **М 45-1,5**

Квантитативна валоризација научних резултата:

Врста научног резултата	Минимална вредност коефицијента компетентности (редовни професор)	Квантитативно исказани резултати др Ненада Милошевића
M10+M20+M31-33+M41-45+M50+M60	46,67	M 12: $2 \times 10 = 20$ M14: $3 \times 4 = 12$ M22: $3 \times 5 = 15$ M23: $1 \times 4 = 4$ M 41: $1 \times 7 = 7$ M 42: $1 \times 5 = 5$ M45: $9 \times 1,5 = 13,5$ M52: $1 \times 2 = 2$ УКУПНО: 78,5
од тога M11-12+M21-24+M41-43+M50	36	M 12: $2 \times 10 = 20$ M14: $3 \times 4 = 12$ M22: $3 \times 5 = 15$ M23: $1 \times 4 = 4$ M 41: $1 \times 7 = 7$ M 42: $1 \times 5 = 5$ M52: $1 \times 2 = 2$ УКУПНО: 65
И M10+M20+M41-42+M51	26,67	M 12: $2 \times 10 = 20$ M14: $3 \times 4 = 12$ M22: $3 \times 5 = 15$ M23: $1 \times 4 = 4$ M 41: $1 \times 7 = 7$ M 42: $1 \times 5 = 5$ УКУПНО: 63